

Professioneler omgaan met de pers

Er staat een journalist voor

Veel bedrijven sluiten hun deuren of hebben te maken met krimp en dat levert het nodige werk op voor journalistiek Nederland. Journalisten ruiken een interessant artikel over een bedrijf in last, maar krijgen soms weinig los van de directie. Een optie is om de or te bellen. Hoe ga je daar als or professioneel mee om?

Door Harry Hartmann

- **Persbeleid in de organisatie**
- **Schitteren in een interview**
- **Grip op resultaat**

Een or-voorzitter van een bedrijf dat middenin een reorganisatie zit, wordt thuis gebeld door een journalist en gaat vervolgens schoorvoetend in op diens verzoek om commentaar. In zijn enthousiasme vergeet hij het verzoek tot geheimhouding van het bestuur. Hij vertelt dat hij zich zorgen maakt over de reorganisatie, en met hem veel personeelsleden. Na plaatsing van het artikel in de regionale krant bungelt de voorzitter. Zijn directe collega's in de or zijn boos omdat ze niet op de hoogte waren van het interview en de directie is boos door de onrust die het artikel heeft veroorzaakt. De or-voorzitter heeft zich ziek gemeld. Of er disciplinaire maatregelen volgen, moet nog blijken.

Kennis van zaken over professioneel omgaan met de pers is geen overbodige luxe. In grote bedrijven heeft men meestal een persbeleid en krijgen directieleden een media-

training. Or's worden buiten dit alles gehouden, maar opvallend genoeg maken ze er zelf ook geen prioriteit van. Een intensieve mediatraining voor or-leden is wellicht overdreven, maar aandacht schenken aan persbeleid is iets wat elke or van een bedrijf dat in zwaar weer verkeert, zou moeten doen. Twee zaken zijn hierbij van belang:

- Welke afspraken zijn er binnen de organisatie over om te gaan met de pers?
- Welke vaardigheid heb je nodig voor een journalistiek interview?

Wat te doen

Elke organisatie zou moeten nadenken over hoe om te gaan met persvoorlichting. Als or moet je op de hoogte zijn van de gemaakte afspraken. Zijn ze er niet, dan moet je als or stimuleren dat die gemaakt worden. In een crisissituatie is het bijvoorbeeld belangrijk dat er één persoon in de organisatie verantwoordelijk is voor de coördinatie van perscontacten. Vaak wordt dit gedaan door een voorlichter of een communicatiemedewerker. Belangrijk is dat verantwoordelijke personen goed bereikbaar zijn voor de pers. Je kunt journalisten niet laten wachten. 'Men was niet bereikbaar voor commentaar' doet het imago van de organisatie geen goed. Aan de andere kant is elk perscontact een kans om je eigen verhaal te kunnen vertellen.

Het is dus belangrijk dat verantwoordelijke medewerkers zich flexibel mogen opstellen en indien nodig alles uit de handen laten vallen om een gesprek te kunnen voeren. Er zijn deskundigen die stellen dat in geval van crisis de eerste 24 uur bepalend zijn voor de publieke opinie. Je regisseert in feite je eerste indruk.

Wat betreft de or moeten er afspraken worden gemaakt over de ruimte die or-leden krijgen, vooral als de pers juist op zoek is naar de visie van de or. Goede afspraken beschermen or-leden voor uitglidders en het geeft de or de mogelijkheid een goed verhaal voor te bereiden.

Niet bereikbaar zijn voor commentaar, doet het imago van de organisatie geen goed

Valkuilen

De grootste valkuil in een interview is je te afhankelijk op te stellen: ik laat het wel op me afkomen. Als or heb je er bijvoorbeeld voor gekozen om zo snel mogelijk te gaan scholen op het gebied van reorganisaties en daarna een achterbanbijeenkomst te gaan houden. Zorg dan dat je de journalist uitlegt waarom je voor die strategie hebt gekozen en waarom dat volgens de or ook het beste is in de huidige situatie. Want voor je het weet, focust een journalist het gesprek alleen op het niet snel organiseren van een achterbanbijeenkomst en voel je je in een hoek gedreven. Als je dan uitleg wilt geven over je strategie, dan kan het zo zijn dat de journalist al voldoende informatie heeft en dat het interview voorbij is. Leuk om dan de volgende dag in de krant te lezen dat de or niet zo geïnteresseerd lijkt in de mening van de achterban. Kortom, geef mede richting aan het interview met opmerkingen als: ik wil het toch eerst even hier over heb-

de deur...

ben... Let erop of de journalist uw punt ook noteert, herhaal desnoods. Het is daarbij wel de kunst niet te dominant te willen

zijn. Kies een paar punten die je echt kwijt wilt en stel je verder open op. Een tweede valkuil is dat je de interviewer te

Persbeleid opstellen	1. Er moet een functionaris zijn die verantwoordelijk is voor de coördinatie tussen pers en organisatie.
	2. Zorg voor afspraken over bereikbaarheid voor de pers van verantwoordelijke personen.
	3. Maak afspraken over de ruimte die de or richting de pers heeft.
Vaardigheden voor geïnterviewden	4. Zet vooraf een aantal punten op papier die je zeker wilt vertellen.
	5. Wees niet te open op een onbewaakt moment. Blijf je bewust van onderwerpen met geheimhouding. Leg dat ook uit als er op doorgevraagd wordt.
	6. Lieg nooit.
Grip op resultaat	7. Maak afspraken dat je het artikel voor publicatie wilt checken.
	8. Als een gesprek niet goed loopt, benoem dat en onderhandel over de voortgang ervan.

veel wilt vertellen. Bij het begin van een reorganisatie zijn er vaak onderwerpen die nog te precair zijn om naar buiten brengen, al is het maar omdat ze nog optioneel zijn. Ontstaat er een prettige sfeer tussen geïnterviewde en journalist, dan vinden sommige mensen het lastig om zich bij die onderwerpen gereserveerd op te stellen. Tip: wees ook open en eerlijk over het feit dat je over sommige zaken nog niet kunt praten en verwijs naar de voorlichter. Ga niet liegen dat je van niets weet, daarmee komt je geloofwaardigheid in het geding.

Grip op resultaat

Het blijft altijd spannend hoe een interview uitwerkt. Er zijn wel een aantal hulpmiddelen om enigszins grip te houden op het resultaat. Zo is het gebruikelijk om te vragen of je het artikel kunt checken voordat het gepubliceerd wordt. Je kunt dat als voorwaarde stellen voordat je aan het interview begint. Soms werken journalisten daar niet aan mee, vooral als het belang van het verschijnen van een interview bij jezelf of bij de eigen organisatie ligt.

Loopt het interview niet prettig, dan is het aan te raden daar ter plekke iets mee te doen. Je kunt rustig je gevoel benoemen en onderhandelen over hoe je graag verder wilt gaan. Een journalist moet ook zijn product afleveren en zal het niet prettig vinden dat het interview wordt afgebroken.

Een manier voor een or om vaardiger te worden in de omgang met de pers is oefenen. Bij het praten over een ingrijpende reorganisatie tijdens een scholing kan op de onverwachte ontmoeting met de pers geoefend worden.

Ik heb al een aantal keer tijdens een training plotseling een persconferentie georganiseerd. Een camera erbij en or-leden die als een leger-tje gretige journalisten lastige vragen stellen aan de or-voorzitter. Een goede voorbereiding voor als die journalist onverwacht voor de deur staat of belt.

Harry Hartmann is trainer-adviseur bij *Odyssee*

Meer informatie

- Sander Simons, *Help! De pers belt*, Uitgeverij Prentice Hall, 2002
- Evert van Wijk, *Mediagenie(k). Presenteren, debatteren en omgaan met de pers*, Uitgeverij Thema, 2009